

POSTANOWIENIE

Dnia 17 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski (przewodniczący)

SSN Zbigniew Myszka

SSN Maciej Pacuda (sprawozdawca)

w sprawie z protestu wyborczego I. P.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej,

przy udziale:

1) Prokuratora Generalnego,

2) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

3) Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej w K.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 17 listopada 2015 r.,

postanawia:

pozostawić protest wyborczy bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Wyborca I. P. wniosła w piśmie z dnia 29 października 2015 r. protest do Sądu Najwyższego w związku z przeprowadzonymi w dniu 25 października 2015 r. wyborami do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Wnosząca protest zarzuciła podejrzenie „sfalszowania” tych wyborów w Gminie P. w woj. [x] polegające na: 1) utworzeniu dla miejscowości J., gm. P., trzech obwodów głosowania (nr [...], nr [...] i nr [...]) „w celach pokrętnych, ponieważ od 45 lat zawsze był jeden obwód do głosowania”, 2) braku podania do

wiadomości publicznej w miejscu zamieszkania wnoszącej protest oraz w siedzibach Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] i Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] obwieszczenia Wójta Gminy P. o numerach, granicach obwodów głosowania oraz o wyznaczonych siedzibach obwodowych komisji wyborczych w tej Gminie, 3) sporządzeniu wskazanego obwieszczenia Wójta Gminy P. w sposób „niezrozumiały”, który - w ocenie wnoszącej protest - skutkuje tym, że ze spisu wyborców w J. „wycięto” głosy wyborców z wielu domów położonych w J. oraz J..

Ponadto wnosząca protest stwierdziła, że otrzymana przez nią karta do głosowania do Senatu była „dziwna”, gdyż brak było na niej „kandydata z PO w Powiecie k. i w K.”.

Państwowa Komisja Wyborcza w odpowiedzi na protest wniosła o pozostawienie go bez dalszego biegu. Analogiczne stanowisko w odniesieniu do protestu zajęli również Przewodnicząca Okręgowej Komisji Wyborczej w K. i Prokurator Generalny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Instytucja protestu przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej ma swoje konstytucyjne podstawy. Zgodnie bowiem z art. 101 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyborów na zasadach określonych w ustawie. Zasady te zostały obecnie określone w przepisach ogólnych art. 82 i art. 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz.U. Nr 21, poz. 1510 ze zm.) oraz – w odniesieniu do wyborów do Sejmu – w przepisach szczególnych art. 241-246, a w odniesieniu do wyborów do Senatu Rzeczypospolitej w art. 258 tej ustawy, do których odsyła (w kwestii wskazania sądu właściwego do rozpoznania protestu oraz zasad jego wnoszenia i trybu rozpoznania) art. 83 Kodeksu wyborczego.

W świetle art. 82 § 2-5 Kodeksu wyborczego prawo wniesienia protestu przysługuje wyborcom, których nazwiska są umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania oraz przewodniczącemu właściwej komisji wyborczej i pełnomocnikowi wyborczemu. Sam protest wyborczy został zaś

zdefiniowany w art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego jako protest przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby. Takie określenie protestu wyborczego koresponduje z brzmieniem powołanego wcześniej art. 101 ust. 2 Konstytucji RP, a jego konsekwencją jest zawarty w art. 82 § 1 pkt 1 i 2 Kodeksu wyborczego katalog zarzutów, na których można oprzeć protest. Są nimi: 1) dopuszczenie się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalanie wyników głosowania lub wyników wyborów oraz 2) naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Podsumowując należy więc stwierdzić, przedmiotem protestu wyborczego jest ważność wyborów lub wyboru określonej osoby, a podstawę zakwestionowania tej ważności stanowią czyny przestępcze i delikty wyborcze rzutujące na przebieg głosowania, ustalanie jego wyników lub ustalanie wyników samych wyborów.

W myśl art. 241 § 1 i 3 Kodeksu wyborczego również w przypadku wyborów do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej protest wyborczy skierowany przeciwko ważności wyborów wymaga zachowania formy pisemnej, a jego treść powinna obejmować sformułowanie zarzutów, o których mowa w art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego oraz przedstawienie lub wskazanie dowodów na ich poparcie. W sytuacji, gdy następuje merytoryczne rozpoznanie protestu (w składzie trzyosobowym w postępowaniu nieprocesowym), Sąd Najwyższy wydaje, w formie postanowienia, opinię w sprawie protestu, która zawiera ustalenie co do zasadności zarzutów podniesionych przez protestującego, a w razie potwierdzenia zasadności owych zarzutów – ocenę, czy przestępstwo przeciwko wyborom lub naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego miało wpływ na wynik wyborów. Zgodnie z art. 243 § 1 Kodeksu wyborczego Sąd Najwyższy pozostawia natomiast bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241. W myśl art. 243 § 2 Kodeksu wyborczego Sąd Najwyższy pozostawia również bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której w Kodeksie przewiduje się możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub do Państwowej Komisji Wyborczej.

Wnosząca protest I. P. ogranicza się w swoim proteście do kwestionowania podziału gminy P. na obwody głosowania oraz braku w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Senatu na karcie do głosowania kandydata zgłoszonego przez Komitet Wyborczy P. RP.

Autorka protestu nie formułuje więc zarzutów, które mieściłyby się w katalogu zawartym w art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego, albowiem nie wskazuje na dopuszczenie się przez kogokolwiek przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, jak również na naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów. Dlatego też należy uznać, że oceniany protest nie spełnia warunków określonych w art. 241 § 3 w związku z art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego.

Na marginesie powyższych stwierdzeń wypada jedynie zauważyć, że jak trafnie wyjaśniają Państwowa Komisja Wyborcza oraz Przewodnicząca Okręgowej Komisji Wyborczej w K., stosownie do art. 12 § 2 Kodeksu wyborczego podziału gminy na stałe obwody głosowania dokonuje rada gminy, w drodze uchwały, na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Obwody głosowania mają charakter stały, a Kodeks wyborczy, określa wyczerpująco przesłanki uzasadniające dokonywanie zmian w podziale gminy na stałe obwody głosowania. Zgodnie zaś z art. 12 § 13 Kodeksu wyborczego na uchwały rady gminy w przedmiocie podziału gminy na stałe obwody głosowania wyborcom w liczbie co najmniej 15 przysługuje prawo wniesienia skargi do komisarza wyborczego, w terminie 5 dni od daty podania ich do publicznej wiadomości.

Podział Gminy P. został dokonany uchwałą nr [...] Rady Gminy w Piekoszowie z dnia 18 marca 2013 r. w sprawie podziału Gminy P. na stałe obwody głosowania, ustalenia ich numerów, granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych (Dz.U. Województwa Świętokrzyskiego - poz. 1503). Uchwała ta została zmieniona uchwałą nr [...] Rady Gminy P. z dnia 26 marca 2015 r. zmieniającą uchwałę w sprawie podziału Gminy P. na stałe obwody głosowania (Dz.U. Województwa Świętokrzyskiego - poz. 1060), lecz zmiana ta miała na celu jedynie uporządkowanie nazewnictwa w opisie granic m.in. w związku ze zmianą nazwy niektórych miejscowości wchodzących w skład sołectwa J. Uchwała ta nie

miała natomiast wpływu na zmianę granic wymienionych przez wnoszącą protest obwodów nr [...], [...] i [...], ani też na zmianę ich siedzib. Taki podział gminy na obwody głosowania obowiązuje zatem od 2013 r., co oznacza, że w takich samych obwodach głosowania zostały przeprowadzone również wybory do Parlamentu Europejskiego w 2014 r., wybory samorządowe w 2014 r., wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2015 r. oraz referendum ogólnokrajowe w 2015 r. Należy przy tym podkreślić, że z informacji posiadanych przez Państwową Komisję Wyborczą wynika, że do Komisarza Wyborczego w K. nie były wnoszone skargi wyborców na dokonany przez Radę Gminy P. podział na obwody głosowania.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, że protest I.P. nie odpowiada warunkom określonym w art. 241 § 3 Kodeksu wyborczego, w związku z czym, z mocy art. 243 § 1 tej ustawy, należało pozostawić go bez dalszego biegu.